

GET YOUR FACTS STRAIGHT

RĪKI PEDAGOGIEM UN APMĀCĪBU SNIEDZĒJIEM

Nodevums nr. 3

Projekta nosaukums	Get your facts straight!
Iesniegšanas numurs	3
Dokumenta nosaukums	Rīki pedagogiem un apmācību sniedzējiem
Sagatavoja	EAVI (European Association for Viewers Interests)
Autors	Paolo Celot and Fulin Low
Iesaistītie	Visi projekta partneri

DOKUMENTA PĀRSKATĪŠANAS VĒSTURE		
Versija	Datums	Labojumu kopsavilkums
V01	10/03/2020	Pirmās versijas iesniegšana
V02	06/04/2020	Otrās versijas iesniegšana ar labojumiem
V03	07/08/2020	Trešās versijas iesniegšana ar papildu nodaļu
V04	20/08/2020	Ceturtās versijas iesniegšana ar labojumiem

Šajā rīku komplektā ir iekļauta metodoloģija un apmācības apraksts 10 stundu ilgai apmācībai plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes jomā, kas vērsta uz dezinformāciju un viltotām ziņām sociālo plašsaziņas līdzekļu platformās. Lai iegūtu plašāku informāciju par projektu, lūdzu, apmeklējiet tīmekļa vietni <https://alldigitalweek.eu/get-facts/>

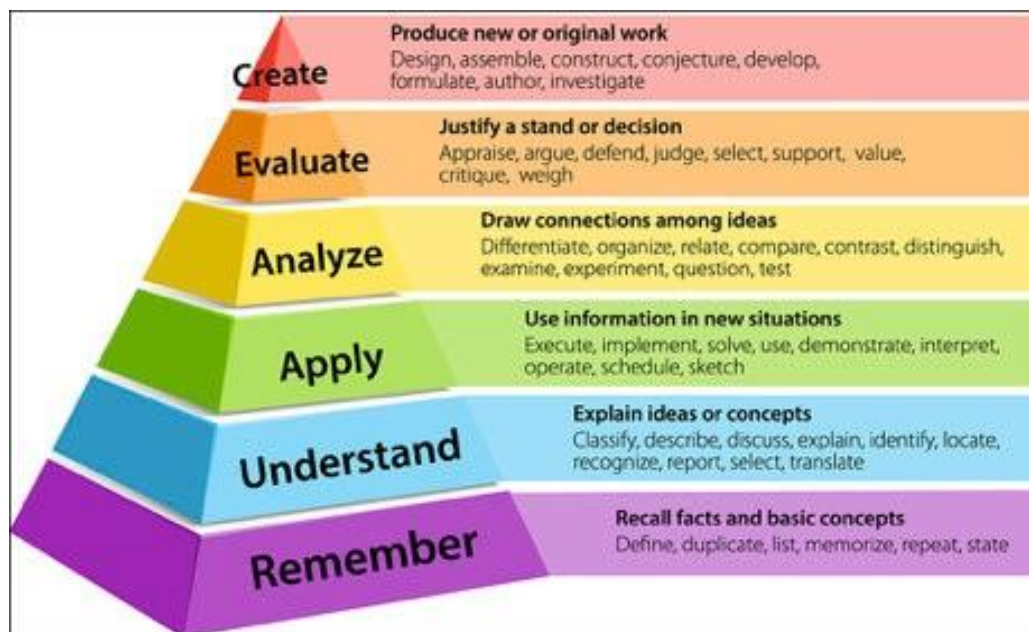
Saturs

<i>Pieņemtā metodoloģija</i>	4
<i>Padomi mācot pieaugušos un seniorus</i>	6
<i>Problēmas, ar kurām partneri saskārušies mācību laikā</i>	8
<i>Ieteikumi mācību atvieglošanai, pamatojoties uz mūsu pieredzi</i>	9
MĀCĪBU PLĀNS AR MĀCĪBU REZULTĀTIEM	11
<i>Piezīmes šī mācību plāna lietotājiem</i>	12
<i>Uzsvars</i>	14
<i>1.modulis: Kas ir dezinformācija</i>	15
<i>2.modulis: Kā atpazīt un reaģēt uz dezinformāciju</i>	17
<i>3.modulis: Izprotiet kā sociālie mediji pelna naudu un kāpēc sociālajos medijos plaši izplatīta ir dezinformācija un propaganda</i>	20
PIELIKUMS A	24
VISPĀRĒJO RESURSU SARAKSTS	1
<i>Ventspils Digitālais Centrs</i>	3
<i>Stiftung Digital Chancen</i>	4
<i>Fundatia EOS – Educating for an Open Society</i>	5
<i>Centre of Technical Culture Rijeka</i>	6
<i>COLECTIC, SCCL</i>	7
<i>EUROPEAN ASSOCIATION FOR VIEWERS INTERESTS</i>	8
<i>OPEN GROUP SOC. COOP</i>	9
<i>ALL DIGITAL AISBL</i>	10
<i>Global Libraries – Bulgaria Foundation</i>	11

Pieņemtā metodoloģija

Ekspertu apaļā galda sanāsmē, kas notika 2019. gada 19. novembrī, dalībnieki apsprieda, vai mums vajadzētu būt atšķirīgiem mācīšanās rezultātiem attiecībā uz divām dažādām mērķa grupām. Secinājums bija tāds, ka mums var būt vienādi mācību rezultāti, bet izmantot atšķirīgas metodes un/vai līdzekļus abām grupām.

Attēls nr. 2 Blūma taksonomija

Avots: <https://www.turtlake.k12.wi.us/faculty/wmarek/bloomstaxonomy.cfm>

Blūma taksonomija ir kognitīvo prasmju hierarhija, kas nozīmē, ka augstākā līmeņa mācīšanās ir atkarīga no tā, vai ir iegūtas nepieciešamās zināšanas un prasmes zemākos līmeņos. Taksonomiju 1956. gadā ierosināja Benjamins Blūms, izglītības psihologs Čikāgas Universitātē, un tā tika pārskatīta 2001. gadā. To var izmantot, lai klasificētu izglītības apguves mērķus, palīdzētu skolotājiem mācīt/plānot savas nodarbības un skolēniem mācīties. (Armstrongs, n.d.)

Runājot par Blūma taksonomiju par dažādiem mācīšanās līmeņiem, dalībnieki pie apaļā galda apsprieda, vai mēs varētu sagaidīt, ka sasniegsim vairāk par 2. līmeni (saprātne). Ņemot vērā laika ierobežojumus, proti, tikai 10 stundas, plašu dalībnieku vecuma diapazonu un viņu atšķirīgo pieredzi, vairums dalībnieku uzskatīja, ka ir daudz lietderīgāk tiekties uz 2. līmeni. Ir veikti pasākumi, lai mācību plānā iekļautu jautājumus/pasākumus, kas varētu radīt augstāku mācīšanās līmeni. Dažus pasākumus var pielāgot, lai sasniegtu augstāku mācīšanās līmeni, un atkarībā no dalībnieku skaita, instruktori var būt elastīgi, lai turpmāk

veiktu mācības.

Sākumā nebija skaidrs, kāds ir dalībnieku kompetences līmenis, un viņu interese par dezinformāciju un citu svarīga informācija nebija zināma. Tā kā apmācība par plašsaziņas līdzekļu lietotprasmī ģimenē joprojām ir jauna koncepcija un ņemot vērā dalībnieku atšķirīgo vecumu un izcelsmi, mūsu pieejai ir jābūt elastīgai un iesaistošai.

Attiecībā uz "GetFacts" mācībām mēs centāmies apkopot informāciju, izmantojot pirmsmācību aptauju un konsultācijas par dalībnieku interesēm un pamatinformāciju, kā arī informēt viņus par izvirzītajiem mērķiem un metodēm to sasniegšanai. Atsauksmes, kas tika apkopotas pēc izmēģinājuma apmācības, tika izmantotas, lai atjauninātu instrumentu komplektu, un tās attiecīgi tika darītas zināmas dalībniekiem.

Mācīšanās un mācīšanās prakse izglītībai plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes jomā var balstīties uz dažādām mācību metodēm (piemēram, **uz problēmām balstīta mācīšanās, uz diskusijām balstīta mācīšanās**, sadarbība un **uz spēlēm balstīta mācīšanās** utt.). Lielākā daļa šo metožu ir balstītas uz **aktīvu mācīšanos**. Mēs cenšamies iekļaut šīs metodes mācībās un pielāgoties atbilstoši dažādām grupām. Pasniedzējam būs jāiziet cauri mācību mērķiem kopā ar dalībniekiem un pirms tādām darbībām kā spēles, ja tās ir jāizmanto.

Mācībās tiks izmantota jaukta pieeja, kas smelsies iedvesmu no konstruktīvistu mācību teorijas un didaktiskajām metodēm, kurām nepieciešams dalībnieku aktīvs ieguldījums. Konstruktīvisms ir teorija, kurā teikts, ka cilvēki veido paši savu izpratni un zināšanas par pasauli, piedzīvojot lietas un tad pārdomājot šo pieredzi. Didaktisko mācību metožu teorija balstās uz pamatzināšanām, ko studenti ir ieguvuši un cenšas uzlabot un nodot šo informāciju.

Kombinētā pieeja nodarbina arī 4 dažādas stratēģijas:

(Stratēģijas var viena otru papildināt, un dažādas dažādu kategoriju metodes var izmantot vienā sesijā, un dažas metodes var pārklāties.)

1) Tiešās apmācības

Skolotāju orientētu un efektīvu informācijas sniegšanu vai pakāpenisku prasmju attīstīšanu. Labi darbojas arī citu mācīšanas metožu ieviešanai.

Izvēlētās iespējamās metodes: strukturēts pārskats, lekcija, salīdzināšana un kontrasts

2) Netiešās apmācības

Studentu uzmanības centrā ir augsta līmeņa studentu iesaistīšanās novērošanā, izmeklēšanā, datu secinājumu sagatavošanā vai hipotēžu veidošanā. Tajā tiek izmantota studentu interese un ziņkāre, kā arī tiek veicināta personu prasmju un spēju attīstība.

Izvēlētās iespējamās metodes: laužama diskusija, vadīta izmeklēšana, problēmu risināšana

3) Interaktīvās apmācības

Lielā mērā balstās uz diskusiju un dalīšanos starp dalībniekiem. Skolēni var mācīties no vienaudžiem un skolotājiem.

Izraudzītās iespējamās metodes: debates, prāta vētra, līdzdalībnieku mācīšanās, diskusijas, sadarbība, mācīšanās, problēmu risināšana

4) Uz pieredzi balstīta mācīšanās

Induktīvs, izglītojamais centrēts un orientēts uz darbību. Personalizētas pārdomas par pieredzi un spēju likt mācīties strādāt jaunās situācijās ir daļa no šīs stratēģijas

Izvēlētās iespējamās metodes: Spēles, lomu spēlēšana

Iepriekš minētajām mācību stratēģijām izmantotie resursi pēc iespējas jāpielāgo dalībnieku "kontekstam". Tādā veidā viņi var apstrādāt jaunu informāciju vai zināšanas tā, lai viņiem būtu jēga pielietojumā.

Mācīšanās var būt sarežģīts process, un, ja mainīgie ir nezināmi un / vai neskaitāmi, tam nepieciešama lielāka uzmanība un pūles. Mēs iesakām pedagogiem un apmācību nodrošinātājiem, kuri interesējas par šīm apmācībām, sadalīt to vairākās sesijās, pavadot laiku, lai dalībnieki varētu apmainīties viedokļiem un sniegt atsauksmes sesijas sākumā un beigās, un, cik vien iespējams, izmantot tiešās mācīšanas sajaukumu, kopīga mācīšanās un uz pieredzes balstīta mācīšanās.

Pilotmācībās "GetFacts" mēs esam iekļāvuši apmācības izklāstu ar partneru, treneru un ekspertu noteiktiem un pārskatītiem mācību rezultātiem. Regulāras saziņas starp partneriem un turpmāko tīmekļa semināru mērķis bija arī sniegt nepieciešamo palīdzību. Līdztekus lēmumiem par galvenajiem komponentiem (mācību mērķiem, rezultātiem un metodēm) mēs saglabājam elastību attiecībā uz resursiem un izpildi.

Padomi mācot pieaugušos un seniorus

Tālāk sniegts visu projekta partneru sniegto padomu saraksts, pamatojoties uz viņu plašo pieredzi.

Kādas nodarbes/metodes, esat izmantojuši, mācot pieaugušajiem un senioriem?

- Pieaugušie un seniori novērtē kontrolsarakstus, kur viņi var sekot savam procesam, kā arī izdales materiālus
- Pieaugušajiem izglītojamajiem patīk izvēlēties, kā mācīties (video, teksti utt.)
- Spēļu elementi, diskusijas, kahotu testi, vairāk radošu aktivitāšu, piemēram, learnapps.org, socative.com vai playbuzz.com
- Darbs mazās grupās, īpaši ar senioriem, jo viņiem varētu būt nepieciešama viena mācību metode
- Projekts vai uz problēmām balstīts projekts
- Andragoģijas elementi (<https://elearningindustry.com/the-adult-learning-theory-andragogy-of-malcolm-knowles>)

Kas ir tas, kas jāņem vērā, mācot pieaugušajiem un senioriem?

- Jāpatur prātā, ka pieaugušajiem un senioriem jau ir mācīšanās un dzīves pieredze un ka viņi ir speciālisti savā jomā, tāpēc mums viņi ir jāiepazīstas aci pret aci, nevis jāmāca no "augšas". Ņemt vērā pieaugušo zināšanas
- Izskaidrot vienkāršā un saprotamā valodā, vajadzības gadījumā atkārtojot un vienmēr lūdzot pārliecināties, vai viss ir skaidrs
- Svarīgi katras jaunas sesijas sākumā pārskatīt to, ko viņi ir paveikuši iepriekšējā sesijā
- Pozitīva un pacietīga pieeja
- Uzdod to, ko viņi īpaši vēlas apgūt
- Skaidrs, ka neviens tos nevērtē un, ka kļūdas ir pieļautas
- Pieaugušajiem patīk iegūt konkrētu un precīzu informāciju, kamēr seniori uzskata šāda veida aktivitātes par vietām, kur viņi var socializēties, mazāk akcentējot to, kas tiek mācīts
- Pieaugušajiem jāredz, ka viņi var tieši gūt labumu no tā, ko viņiem māca
- Svarīgi noteikt, kādas ir viņu intereses un vajadzības saistībā ar apmācību
- Īpaši senioriem, viņu bailes no tehnoloģijām un datoriem: daudzi seniori baidās no aprīkojuma un dažreiz atsakās tam pieskarties, jo baidās to salauzt. Šis prāta stāvoklis, visticamāk, liegs senioriem kādreiz pieteikties kursam. Vai arī, ja to darīs, viņiem būs ļoti grūti eksperimentēt ar kādu iekārtu.
- Fiziskas grūtības: svarīga ir fiziskā un interneta pieejamība. Tāpēc apmācības plānojiēt mazākām grupām, lai būtu pietiekami daudz fiziskas vietas praktikantiem.
- Digitālā kompetence, kultūras vēsture, valodu prasmes, sociālo plašsaziņas līdzekļu izmantošana

Kādas aktivitātes/metodes nav piemērotas pieaugušo un senioru mācīšanai?

- **Lekciju tipa** nodarbības
- **Izvērstas** darba sesijas
- **Pēc 2 stundām**, seniori kļūst noguruši un nespēj koncentrēties. Kopumā **nevar iemācīt kaut ko pārāk sarežģītu** vai ir vajadzīgi ilgstoši pūliņi
- Atkarībā no cilvēka. **Daži spēļu veidi, kā arī lomu demonstrēšanas darbības nav īpaši populāras**
- **Pašmācības** pasākumi nav tik efektīvi ar senioriem, bet tos var izmantot ar pastāvīgu darbaudzināšanu

COVID-19 un tiešsaistes apmācības

Globālā situācija pilotprojekta laikā

2020. gada martā partneriem bija paredzēts rīkot klātienē apmācības sesijas, bet viņi bija spiesti ātri pielāgoties pasākumiem, kas tika veikti pēc COVID-19 pandēmijas sākuma. Bija jāpārskata mērķa grupas un dalībnieku atlases metodes, un, lai būtu iespējams mācīties tiešsaistē, bija jāmaina mācību materiāli un metodes. Tas viss tika izdarīts īsā laika posmā, un partneri darīja visu iespējamo, lai sasniegtu mācību rezultātus.

Viena no galvenajām sabiedrības veselības reakcijām uz globālo koronavīrusu pandēmiju ir sociālā distancēšanās (ASV CDC, Rivers & Inglesby, 2020) – izvairīšanās no lielām cilvēku grupām, kas atrodas tuvu, lai novērstu COVID-19 izplatību. Daudzus cilvēkus skāra karantīnas pasākumi, kas ietvēra arī izmaiņas nodarbinātībā. Laikā no 2020. gada aprīļa līdz jūnijam valstīs ir dažādi COVID-19 infekcijas rādītāji, bet vairāk nekā 1 miljards studentu jeb 60% no pasaules skolēnu skaita ir cietuši no skolu slēgšanas sakarā ar pandēmiju - saskaņā ar UNESCO (2020).

Tādēļ ir lietderīgi papildināt rīku komplektu ar šo nodaļu, kurā mēs dalāmies ar saviem ieskatiem par to, kā pielāgot mācību programmas mācībām tiešsaistē. Vispirms mēs izpētīsim dažas tiešsaistes mācību metodes, kam sekos problēmas, ar kurām saskaras partneri, un noslēgsim ar ieteikumiem, kas balstīti uz mūsu kopīgo pieredzi. Mēs ceram, ka šī pieredze palīdzēs tiem, kuri nākotnē izmantos mācību struktūru, lai vieglāk organizētu mācību sesijas. Mēs lietojam terminus “instruktors” un “dalībnieks”, nevis “skolotājs”, “pasniedzējs” un “students” atbilstoši sākotnējam projekta priekšlikumam.

Tiešsaistes apmācība

Šajā nodaļā un rīku komplektā apmācība tiešsaistē attiecas uz mācībām internetā un izglītības procesa papildināšanai, izmantojot pieejamo programmatūru, lai iesaistītu dalībniekus no attāluma. Tiešsaistes mācīšanās var radīt elastību tādos aspektos kā darbinieku pieņemšana darbā, plānošana un satura pieejamība, kā arī pieejamība ģeogrāfiskās atrašanās vietas ziņā. Tomēr pasniedzējiem būs jāņem vērā “digitālā plaša”, jo dažiem dalībniekiem var nebūt iepriekšējās pieredzes, izmantojot digitālās platformas virtuālai izglītībai, vai tiem ir ierobežota piekļuve tehnoloģijām.

Tiešsaistes mācību metodika

Ir dažas metodes, kā attīstīt tiešsaistes nodarbības (Bowman, 2010; Rennie & Smyth, 2020; Boettcher & Conrad, 2016). Daži faktori, kas ietekmē konkrētas metodes izvēli, ir tēma, mērķauditorija un to prasības, organizācijas vajadzības un pieejamie resursi. Pirmo reizi izmantojot tiešsaistes mācību formātus, pasniedzēji un dalībnieki dažkārt var būt aizņemti ar kontrastiem ar mācīšanos klātienē, tādēļ izjūtot pretestību. Tomēr līdz ar pieredzi kļūst redzamas kopīgās iezīmes.

Tiešsaistes mācību metodes var sniegt virtuālu versiju kā faktiskās klasēs, paredzot obligātu apmeklējšanu konkrētos laikos, iespēju būt patstāvīgiem, jauktās mācību metodes un dažādu rīku izmantošanu, lai iesaistītu dalībniekus un atbalstītu mācības.

Kopumā ir trīs veidi, kā var veikt mācības tiešsaistē:

Sinhronais tiešsaistes kurss:

Šis nodarbības notiek reāllaikā, un tās var būt dažādos formātos, piemēram, virtuālajā klasē, dzīvajā webinar, video/audio konferencē un citur. Treneri un dalībnieki vienlaikus atrodas mācību platformā, un viņiem ir reālā laika iesaiste, jo pasniedzējs pasniedz lekciju vai citu plānoto mācību pasākumu.

Atkarībā no izmantotās platformas un programmatūras, trenerim ir dažādi rīki, ar kuriem pasniegt nodarbību un iesaistīt dalībniekus. Sesijas var ierakstīt arī dalībniekiem, lai tās varētu noskatīties vēlāk vai tiešraidē un pēc tam publicēt tiešsaistē.

Asinhronais tiešsaistes kurss:

Šāda veida kursi bieži vien ir pašmācības programmas un nodrošina lielāku laika elastību. Instruktori sagatavo kursu materiālus dalībniekiem, un kopumā materiāli var piekļūt jebkurā laikā visa kursa garumā. Šos kursus var vadīt, izmantojot mācību vadības sistēmas (Learning Management Systems — LMS), piemēram, Moodle.

Nodarbības parasti sastāv no video vai slaidu prezentācijām. Lai veicinātu mijiedarbību, bieži vien ir interaktīvas diskusiju tāfeles vai forumi. Saziņu ar instruktoru var panākt, izmantojot dažādas metodes, piemēram, e-pastu, īsziņu sūtīšanu, ziņapmaiņas programmas utt. Grupas darbību koordinēšanai var izmantot sadarbības rīkus, piemēram, Google disku, Google dokumentus vai virtuālos post-it dēļus, piemēram, Linoit, Jamboard, Miro vai līdzīgus.

Jaukts vai hibrīda tiešsaistes kurss:

Šis kursu veids apvieno konkrētus sinhrono un asinhrono metožu aspektus. Tie bieži vien ir ielānoti, dzīvās nodarbības/vebinārs pāris reižu kursa laikā, bet izmanto iepriekš ierakstītas lekcijas vai prezentācijas, lai nodotu papildu kursu materiālus.

Visās trijās šajās metodēs instruktori var sniegt dalībniekiem uzdevumus izpildīt ārpus “mācību laika”.

Apmācības struktūras pielāgošana tiešsaistes iestatījumam

Kā iepriekš minēts metodikā, mācīšanas un mācīšanās prakse izglītībai plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes jomā var balstīties uz dažādām mācību metodēm (piemēram, uz sadarbību balstīta mācīšanās, uz diskusijām balstīta mācīšanās, uz problēmām balstīta mācīšanās, uz spēlēm balstīta mācīšanās utt.). Lielākā daļa šo metožu ir balstītas uz aktīvu mācīšanos. Mācībās tiktu izmantota jaukta pieeja, iedvesmojoties no konstruktīvistu mācību teorijas un didaktiskajām metodēm. Tas prasa dalībnieku aktīvu ieguldījumu, tostarp liekot viņiem veidot savu izpratni un zināšanas par pasauli, piedzīvojot lietas, pārdomājot šo pieredzi un izpildot mācību procesu, formulējot šīs pārdomas un salīdzinot tās ar citām”.

Neraugoties uz to, ka īsā laika posmā ir jāpāriet no klātienē uz tiešsaistes mācībām, metodoloģija lielākoties nav mainījies un, cik vien iespējams, ir saistīta ar iepriekš minētajām aktīvajām mācību metodēm. Partneri izmantoja savu radošumu un pieredzi, izmantojot dažādus instrumentus, lai sasniegtu mācību rezultātus. Piemēram, diskusiju telpas tika izmantotas, lai replicētu grupu mācību pieredzi un nodrošinātu dalībniekiem iespēju diskutēt un sadarboties. Vēl citi rīki bija virtuālie post-it dēļi vai Google dokumenti, ar ko grupas var strādāt atsevišķi, pirms instruktors ir izgājis cauri visām tēmām.

Partneri novērtēja savus unikālos vides apstākļus, tad attiecīgi izvēlējās platformas un rīkus, ņemot vērā to pieejamos resursus. Projekta priekšlikums tika arī grozīts, lai paplašinātu mērķgrupas ārpus jauniešiem un viņu ģimenes locekļiem. Piemēram, CTC Rijeka un EOS Romania veica pašmācības kursu uz Moodle, bet SDC izvēlējās vadīt dzīvus vebinārus. Daži partneri, piemēram, Ventspils Digitālais centrs un Global Libraries, strādāja ar skolām, lai skolas izglītības programmā skolēniem iekļautu vebinārus, bet Colectic strādāja ar pedagogiem un pasniedzējiem. Daži partneri, piemēram, Open Group, arī veica apmācību divās sesijās, lai tajā iekļautu vairāk dalībnieku; pirmie — tikai ar vebināriem, bet otrie — ar bezsaistes sapulcēm. Partneri apstiprināja mācību rezultātu sasniegšanu un apkopoja noderīgas atsauksmes (sīkāk izklāstītas turpmāk).

Plašāku informāciju par to, kā partneri veica mācības, skatiet projekta tīmekļa vietnē: <https://alldigitalweek.eu/get-facts/>

Problēmas, ar kurām partneri saskārušies mācību laikā

Dalībnieku atlase

- Covid-19 kontekstā daži partneri varēja tieši sadarboties ar skolām un iekļaut mācības skolas mācību programmā.
- Daži partneri nevarēja tieši sadarboties ar skolām, jo tas bija atkarīgs no skolas lēmumiem un citiem faktoriem.
- Daži cilvēki, kurus interesē mācības, nevarēja uzsākt šo kursu, jo pandēmijas dēļ piedzīvoja lielas pārmaiņas.

Dalībnieku iesaistīšana

- Bija grūti panākt, lai cilvēki varētu brīvi sarunāties un dalīties pieredzē un viedokļos.
- Jaunākie dalībnieki var kautrēties, ja mācības notiek klātienē vai tiešsaistē.

Kursa pabeigšana

- Ne visi dalībnieki piedalījās katrā sesijā un ievērojams skaits dalībnieku nepabeidza šo kursu.
- Tas bija izaicinājums saglabāt dalībnieku interesi par kursu pēc 10 mācību stundām.
- Daži partneri ziņoja, ka ir nedaudz grūtāk nekā parasti saglabāt uzmanības līmeni un dalībnieku aktīvu iesaistīšanos. Šim uzmanības līmeņa kritumam bija arī ārēji faktori. Dalībniekus pārņēmis pēkšņais tiešsaistes izglītības pieplūdums (pārmērīgs piedāvājums), kad skolas pārgāja uz tālmācību; ģimenes arī strādāja, studēja un sazinājās tiešsaistē, apmainoties ar tām pašām telpām un ierīcēm, tādējādi veicinot mazāk nekā ideālu situāciju mājās, lai mācītos tiešsaistē.

Tehniskās grūtības

- dažiem lietotājiem bija nelielas problēmas ar tehnoloģiju izmantošanu, bet pasniedzēji palīdzēja tās atrisināt. Daži partneri arī uzskatīja, ka daži dalībnieki izstājās no kursa dēļ digitālo prasmju trūkuma.

Izaicinājumi

- Daži partneri novērojuši, ka neatkarīgi no vecuma grupas jaunieši un pieaugušie bieži vien sāk ar zināmu priekšnojautu par nepatiesām ziņām, domājot, ka viņi var to viegli atpazīt un pareizi apstrādāt, kas patiesībā izrādījās visai problemātiski.

Ieteikumi mācību atvieglošanai, pamatojoties uz mūsu pieredzi

Dalībnieku atlase:

- veidot **partnerattiecības ar skolām**, lai mācības iekļautu mācību programmā.
- **Mārketings**: informatīvais izdevums, sociālie mediji (savas lapas un specializētas grupas), pedagogi, bibliotēkas, jauniešu organizācijas un pastāvošie tīkli.
- **Mutiskā** informācijas nodošana.

Palielināt sasniedzamības un pabeigtības līmeni (ja dalībniekiem nav jāpiedalās reāllaikā)

- **vebīnāri** var ļaut instruktoriem sasniegt vairāk cilvēku un būt **mazāk ģeogrāfiski atkarīgiem**.
- Ar **īsākām vebināru sesijām** var vērsties pie cilvēkiem, kuriem ir mazāk laika.
- **Regulāri un biežāk** (piemēram, 3 reizes nedēļā) sesijas, lai saglabātu interesi.
- **Palielināt laiku**, lai cilvēki **varētu pabeigt** tiešsaistes kursus LMS, piemēram, Moodle
- Izsniegt **balvas**, piemēram, reklāmas T krekls dalībniekiem, kuri **pabeiguši** kursu.

Uzlabot iesaistīšanos sesiju laikā un starp tām:

- **Pielāgot sesijas** tā, lai tās vairāk **attiecinātu** uz dalībnieku dzīvi. Apsveriet iespēju pievienot interesantus vizuālus datus (attēlus, videoklipus, infografikas u.c.) un informāciju.
- Apsveriet iespēju **reģistrācijas laikā uzdot jautājumus** vai veikt provizoriskus apsekojumus, lai uzzinātu vairāk par dalībnieku interesēm un vēlmēm, pēc tam izmantojiet šo informāciju, lai gūtu vairāk informāciju.
- Izmantojiet **dažādas aktivitātes**, piemēram, viktorīnas, interaktīvās aptaujas un grupu darbu, lai ikviens varētu piedalīties dažādos veidos.
- Izmantojiet **dažādus saziņas līdzekļus** dažādām vecuma grupām, jo instruktori zina, kuri no tiem darbojas labāk dažādām grupām.
- Mudināt dalībniekus iesaistīties, **piešķirot balvas un atzinību** tiem, kuri dalījušies, komentējuši visvairāk utt.
- Izmantojiet tādas **mācīšanas metodes** kā tiešās mācības (PowerPoint lekcijas utt.) un uz uzdevumiem balstītu mācīšanu, lai apgūtu dažādus zināšanu iegūšanas stilus.
- Ļoti noderīgas ir arī **uz spēlēm balstītas un ar pieredzi saistītas mācību metodes**. Piemēram, aicinot dalībniekus izveidot vienu nepatiesu un vienu reālu ziņu krājumu ar tiešsaistes rīku palīdzību (avīžu izgriezumam generatoru fodey.com), tādējādi ieliekot viņus žurnālistu lomā – izveidot virsrakstu, laikraksta nosaukumu un īsas reportāžas, lai piesaistītu lasītāju uzmanību. Apmācības struktūrā mēs ieteicām spēli “Get Bad News”, un to joprojām var izdarīt tiešsaistē.
- Iekļaut **grupu darbu** un uz diskusijām balstītu izglītību un sadarbības vingrinājumus. Piemēram, Breakout telpas grupas diskusijām un Google dokumentus, tiešsaistes rīki grupas darba ierakstīšanai un pēc tam ar ekrāna koplietošanu. Sadarbības telpa var izpausties arī kā Microsoft komandu piezīmju grāmatiņa, kā to darīja viens no mūsu partneriem, vai izmantojot tādus rīkus kā Etherpad vai wikis (Free, Libre, Open Source Software).
- Piemērojiet **pietiekami daudz laika grupas darbam**, jo dalībnieki bauda mijiedarbību, un tas veicina plašāku ideju apmaiņu.

- Vajag **īpašu personu**, kas uzrauga tērzēšanas telpas un komentārus.
- Uzraugs, kas **regulāri** pārbauda dalībniekus
- Apsveriet iespēju **neregistrēt diskusiju** un grupu darba daļu, lai mudinātu cilvēkus runāt brīvāk.
- Rezervēt laiku **regulārām atsauksmēm** no dalībniekiem un instruktoriem, lai varētu uzlabot sesijas.

Tehniskie jautājumi:

- Lai izvairītos no kavēšanās, apjukuma un nevēlēšanās piedalīties, sniedziet **norādījumus** par to, kā **izmantot rīkus** pirms lekcijas/sesijām (norādījumi pirms aktivitātes, īss tehnisks ievads darbības sākumā), tostarp lektoriem un vieslektoriem.

Satura izgatavošana, skaidrojumi un informācijas nodošana:

- Nodrošināt labi organizētas, bet kodolīgas darba kārtības noteikumus, piemēram, Moodle navigācijas sadaļā vai PowerPoint prezentācijā lekcijas sākumā.
- Pēc iespējas vairāk, sniedziet vairāk piemēru.
- Lietot skaidras definīcijas.
- Ieguldīt vairāk laika, lai izveidotu aizraujošākus tiešsaistes apmācības rīkus.
- Iekļaut laba dizaina materiālus. Daži partneri dalījās ar sociālo plašsaziņas līdzekļu vēstījumiem, kuru pamatā ir mācību rezultāti, kā daļu no slaidrādes un arī vebināru laikā. Tas ir efektīvs resursu izlietojums. Slaidrāde bija arī daļa no pašmācības līdzekļiem pamatjēdzienu ieviešanai.

Gala pārbaudījums:

- Partneri izmantoja 1 no 2 pieejām: 1) **standartizētāks tests individuālai izvērtēšanai**; 2) **interaktīvāks pasākums**, piemēram, grupas sadalīšana divās daļās un dalībnieku izvēršana, lai radītu trīs jaunumus: viens nepatiesa, otrs reāls un trešais, kas varētu būt nepatiesa vai reāls. Katra grupa iepazīstināja ar saviem jaunumiem, un pārējo grupu dalībnieki balsoja par to, vai katra ziņu lapa ir patiesa vai nepatiesa. Viens no mūsu partneriem, Global Libraries, kuram izdevās panākt vecāku un bērnu piedalīšanos kopā, izmantoja otro pieeju, bet pielāgoja to, liekot katram ģimenes loceklim (bērniem un vecākiem) sagatavot vienu nepatiesu un vienu reālu ziņu, un pēc tam prezentēja to pārējiem. Viņi arī novērojuši mācību **pozitīvo ietekmi** uz **ģimenes dinamiku**. Dalībnieki ļoti augstu novērtēja galīgos ģimenes uzdevumus, jo tiem bija vajadzīgs laiks un sadarbība starp bērniem un viņu vecākiem.
- Abas metodes piedāvāja instruktoriem un dalībniekiem atkārtoti apmeklēt mācību laikā apgūtās tēmas.
- Individuāls kontroldarbs, kas pastāvīgi jāatjaunina turpmākajosursos un, kas attiecas uz aktuālajām tēmām.
- Testēšana ir ērta un dod dalībniekiem iespēju pārbaudīt savu izpratni par informāciju, ko viņi ieguvuši kursa laikā.
- Apbalvot dalībniekus kursa pabeigšanas gadījumā.

Projekta partneru izmantotie rīki:

Videokonferences	Adobe Connect, Zoom, Facebook Live, Google Meet
Prezentāciju rīki	Powerpoint, LibreOffice rīki, Canva
Platforma kursu veidošanai/atbalstam	Moodle, Microsoft Teams
Mijiedarbība sesiju laikā un starp sesijām	<ul style="list-style-type: none">– Izmantot forumus kā komunikāciju rīku un iekļaut rīkus, ko izmanto jaunākā paaudze– Ierobežot, kontrolēt sarakstes telpas– “Pacelt roku” funkcija lietotnē Zoom– Kahoot testu integrēšana apmācībās un vairāk uz spēlēm balstītas mācīšanās.– Mentimeter aplikācija– Linoit.com (līmlapiņu siena)– Google anketas, Microsoft anketas
Citi resursi	Infografiki, vārdu mākoņi, video, slikto ziņu spēle, faktu spēle, komikss, Google dokumenti, Fodey.com (avīžu rakstu veidošana), Quizz Fakes spēle, apgrieztās attēlu meklēšanas vietnes.

Apmācības nodarbību vadīšanā nav vienas individuālas metodes. Pasniedzēju ziņā ir pielāgot apmācības struktūru, satura atlasīšanu un prezentāciju, kā arī darbības un pasniegšanas veidu. Ir jāņem vērā izglītojamo vajadzības un vēlmes, un ir lietderīgi laikus apkopot atsauksmes. Mēs patiesi ceram, ka mūsu pieredze var palīdzēt tiem, kas ir ieinteresēti nodrošināt šo apmācību lielākam cilvēku skaitam.

Izmantotie resursi:

Tālmācības risinājumi saskaņā ar UNESCO COVID-19 izglītības risinājumu
<https://en.unesco.org/covid19/educationresponse/solutions>

Visaptverošs izglītības lietojumprogrammu, platformu un resursu saraksts, kura mērķis ir palīdzēt vecākiem, skolotājiem, skolu un skolu administratoriem veicināt skolēnu izglītību un nodrošināt sociālo aprūpi un mijiedarbību skolu slēgšanas laikā. Lielākā daļa risinājumu ir bezmaksas, un daudzi no tiem pieejami vairākās valodās. Tie ir iedalīti kategorijās, pamatojoties uz tālmācības vajadzībām, bet lielākā daļa no tiem piedāvā funkcionalitātes dažādās kategorijās.

Atvērti digitālie izglītības rīki interaktīvai mācīšanai un mācībām tiešsaistē
<https://www.unicef.org/serbia/en/open-digital-educational-tools-interactive-online-teaching-and-learning>

Atsauces:

Bowman, L. (2010), Online Learning. Rowman & Littlefield Education.

Boettcher, J. & Conrad, R. (2016) The Online Teaching Survival Guide: Simple and Practical Pedagogical Tips. Jossey-Bass.

Rennie, F. & Smyth, K. (2020), Digital Learning: The Key Concepts. Routledge.

U.S. CDC (Centers for Disease Control), Rivers, C. & Inglesby, T. (2020) Compiled by Katie Pearce for John Hopkins University Hub, 'What is social distancing and how can it slow the spread of Covid-19?' 13 March 2020. Available at:
<https://hub.jhu.edu/2020/03/13/what-is-social-distancing/> Accessed 20.07.2020

UNESCO. (2020) Education: From disruption to recovery.
<https://en.unesco.org/covid19/educationresponse> Accessed 15.07.2020

MĀCĪBU PLĀNS AR MĀCĪBU REZULTĀTIEM

Piezīmes šī mācību plāna lietotājiem

- Saturs tiks izstrādāts, cik vien iespējams, ņemot vērā dalībniekus, to vecumu grupu, intereses un izmantoto sociālo mediju platformas, kas tiks noteiktas vadoties pēc pirms apmācību aptaujas vai vadoties pēc pasniedzēja lēmuma
- Pasniedzēji var izlemt, kad veikt pirms apmācības aptauju. To var izdarīt reģistrācijas laikā vai kā klases nodarbību pirmās sesijas sākumā
- Kopā ir 3 moduļi, un pasniedzēji var izlemt, kā sadalīt mācību plānu atsevišķās nodarbībās. Piemēram, 1. moduli un 2. moduli var mācīt vienā sesijā ar pārtraukumiem starp tiem. Gala uzdevumu var organizēt arī atsevišķā dienā.
- Šī mācību plāna elastība un pielāgošana, ar pasniedzēju kompetenci, vērtējumu un studentu atgriezenisko saiti, palīdzēs padarīt pieredzi neaizmirstamu un efektīvāku
- Lietotāji var atsaukties uz Rīku komplektu, kas vēlāk būs pieejams

Pēc desmit mācības stundām (5 individuāli un 5 kopā) katrs dalībnieks varēs atbildēt uz šādiem jautājumiem:

- Kas ir dezinformācija? Kāda veida dezinformācija ir?
- Kā es varu atklāt, kas ir reāls un kas ir nepatiess Facebook vai Twitter vietnēs?
- Kādus praktiskus rīkus es varu izmantot, lai atšķirtu informāciju no propagandas?
- Kā es varu iemācīties pievērst lielāku uzmanību un praktizēt kritiskās domāšanas prasmes?
- Kāpēc dezinformācija tiek publicēta tiešsaistē? Kas no tā gūst labumu?
- Un kā tas ietekmē manu dzīvi?

Mācību mērķis - Galvenais mērķis ir palielināt izpratni par dezinformāciju sociālajos plašsaziņas līdzekļos un mācīt kādi pasākumi ir nepieciešami, lai atbildīgi reaģētu. Tāpēc dalībnieki iegūs vispārīgas zināšanas un pamatiemaņas kā labāk rīkoties ar dezinformāciju, atrodoties sociālajos medijos.

Mācību rezultāts 1 – Saprast, kas ir dezinformācija

Mācību rezultāts 2 – Izprast, kā sociālie mediji nopelna naudu un kāpēc sociālajos medijos ir plaši izplatīta dezinformācija

Mācību rezultāts 3 – Saprast, kā atpazīt un reaģēt uz dezinformāciju

Uzsvars

1. Sniedz vispārīgu informāciju, lai identificētu problēmu, lai dezinformācija būtu saprotama un atpazīstama sociālajos plašsaziņas līdzekļos
2. Palieliniet izpratni par to kāpēc dezinformācija tiek publicēta tiešsaistē, lai apzināti maldinātu lietotājus
3. Gatavība rīkoties atbilstoši, redzot dezinformāciju

Tādēļ dalībnieki varēs veikt sekojošas darbības:

- 1.0 Es varu izskaidrot atšķirību starp informāciju un dezinformāciju
- 1.1 Es varu noteikt maldinošu ziņu veidus
- 2.1 Es saprotu kādi ir ticamu informācijas avotu piemēri
- 2.2 Es zinu kā pārbaudīt informāciju un zinu izmaiņas mediju vidē
- 2.3 Es zinu, kā izsargāties no draudiem un riskiem sociālajos medijos
- 2.4 Es zinu ko varu darīt, lai būtu pozitīvs un atbildīgs sociālo mediju lietotājs
- 3.1 Es saprotu nepatiesas informācijas ticēšanas sekas (sabiedrībai un sev)
- 3.2 Es saprotu iemeslus, kāpēc dezinformācija tiek publicēta ar nolūku mani maldināt
- 3.3 Es zinu, ka ir dažādas politiskas vai komerciālas intereses, kas mēģina ietekmēt manu uzvedību tiešsaistē
- 3.4 Man ir vispārējs priekšstats par to, kā algoritmi ietekmē to, ko mēs redzam tiešsaistē

1.modulis: Kas ir dezinformācija

Dalībnieku skaits: 20 personas

Piezīme: ja visi 20 dalībnieki ir seniori, mēs iesakām sadalīt klasi 2 grupās, t.i., 2 atsevišķās klasēs

Nepieciešamas iepriekšējās zināšanas: Dalībniekiem ir jābūt mediju lietotprasmes iemaņām, lai viņiem būtu bijusi pieredze navigācijā un mijiedarbībā ar plašsaziņas līdzekļiem

Pirms nodarbības aktivitāte / konsultācija

Dalībniekiem ir jāaizpilda aptauja, lai uzzinātu, kāds ir viltus ziņu izpratnes līmenis, kā arī kādus sociālo mediju platformas viņi izmanto. Reģistrācijas laikā viņi arī norāda savu vecumu, valodas prasmes, intereses un citas prasmes

Konsultācijas par mācību mērķiem un vienkāršots izklāsts, lai viņi zinātu, par ko viņi apgūs

Uzziniet par dalībnieku vēlmēm, lai jūs varētu tās apkopot apmācības beigās

Mācību rezultāti:

- 1.0 Es varu izskaidrot atšķirību starp informāciju un dezinformāciju
- 1.1 Es varu noteikt maldinošu ziņu veidus

Aktivitāte + Ilgums	Apraksts	Ieteiktie resursi un materiāli	Mācību rezultāti
Ievads (5-10 minūtes)	Apskatīt mācību rezultātus	Vienkārši slaidi / izdales materiāli / kontrolsaraksti	
Definīcijas (10 minūtes)	<p>Vispirms palūdziet dalībniekiem dalīties savās idejās un definēt divus terminus: informācija un dezinformācija</p> <p>Sniedziet definīciju, kas ir informācija un dezinformācija, liekot uzsvāru uz nolūku. Tas palīdz nonākt pie nākamajām aktivitātēm</p> <p>Iesaistiet dalībniekus dalīties savā pieredzē</p>	Vienkārši slaidi / izdales materiāli / kontrolsaraksti	1.0 Es varu izskaidrot atšķirību starp informāciju un dezinformāciju
Izpētīt maldinošu ziņu veidus (30 minūtes)	Pasniedzējs dalībniekus iepazīstina ar maldinošu ziņu veidiem, izmantojot infografiku. Uzdodiet atvērtus jautājumus!	Infografikas vai alternatīvs resurss Papildus "Viltus ziņas" 10 maldinošu ziņu veidi Pasniedzēji vajadzības gadījumā var pielāgot/vienkāršot resursus	1.1 Es varu noteikt maldinošu ziņu veidus
Nostiprināt to, kas ir iemācīts (30 minūtes)	<p>Pāru darbs</p> <p>Studenti strādā pāros, lai informāciju savienotu ar atbilstošu kategoriju</p> <p>Pasniedzēji kopā ar klasi pārbauda un izskaidro, kāpēc, ja nepieciešams, informācija jeb ziņas ietilpst noteiktā kategorijā</p> <p>Dalībnieki var brīvi runāt par savu pieredzi</p>	<p>PowerPoint slaidi ar maldinošu ziņu veidiem, kas redzami sociālo mediju platformās</p> <p>Var būt izdales materiālu veidā, lai dalībnieki redzētu skaidrāk un tehnisku traucējumu gadījumā</p>	Novērtējums
Atgriezeniskā saite (5-10 minūtes)	Pasniedzējs pārlicinās, ka ikvienam ir iespēja izteikt savu viedokli	Pieraksta piezīmes, ja nepieciešams	

Kopā 90 minūtes

2.modulis: Kā atpazīt un reaģēt uz dezinformāciju

Kopējais ilgums: vismaz 5 stundas

Dalībnieku skaits: 20 personas

Nepieciešamas iepriekšējās zināšanas: Dalībniekiem ir jābūt mediju lietotprasmes iemaņām, lai viņiem būtu bijusi pieredze navigācijā un mijiedarbībā ar plašsaziņas līdzekļiem

Mācību rezultāti:

- 2.1 Es saprotu kādi ir ticamu informācijas avotu piemēri
- 2.2 Es zinu kā pārbaudīt informāciju un zinu izmaiņas mediju vidē
- 2.3 Es zinu, kā izsargāties no draudiem un riskiem sociālajos medijos
- 2.4 Es zinu ko varu darīt, lai būtu pozitīvs un atbildīgs sociālo mediju lietotājs

Aktivitāte + Ilgums	Apraksts	Ieteiktie resursi un materiāli	Mācību rezultāti
Ievads (10 minūtes)	Apskatīt mācību rezultātus.	Vienkārši slaidi / izdales materiāli / kontrolsaraksti	
Klases dalīšanās ar ticamiem informācijas avotiem (25 minūtes)	Dalībnieki dalās ar to, kur iegūst jaunumus/informāciju. Pasniedzēji dalās ar dažām noderīgām un uzticamām vietnēm / informācijas avotiem. Katrai vecuma grupai varētu būt interesanti uzzināt par citu informācijas avotiem. Varētu būt interesanti, ja saraksts ir pieejams, tāpēc pēc uzdevuma "Pārbaudīt informāciju" apmeklētāji var vēlreiz pārskatīt sarakstu, lai saprastu, kas ir uzticams avots.	Pasniedzējs var pierakstīt uz ekrāna šos avotus, lai palīdzētu dalībniekiem apkopot un sekot tiem līdz. Iespējams iekļaut arī citus piezīmju veikšanas veidus. Piem. dators un projicēšana uz ekrāna, izplatot nelielu vienkāršu bukletu, lai dalībnieki visu mācību laikā varētu veikt piezīmes	2.1 Es saprotu kādi ir ticamu informācijas avotu piemēri
Izmaiņas mediju vidē (20 minūtes)	Šīs klases koplietošanas vingrinājums palīdz iejusties, apzinoties, kā mediju ainava ir mainījusies, piemēram, pēdējo gadu laikā nomaina no drukātas informācijas uz digitālajām platformām.	Datori vai rakstīšanas materiāli Slaidi / izdales materiāli	2.2 Es zinu kā pārbaudīt informāciju un zinu izmaiņas mediju vidē

	Uzsveriet, ka dezinformācija nav kaut kas jauns, bet to veicina jaunas tehnoloģijas.		
Kā pārbaudīt informāciju (vismaz 60 minūtes)	<p>Kā pamanīt viltus ziņas</p> <p>Pasniedzēji iziet cauri infografikai</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzdodot jautājumus, pamatojoties uz katru kritēriju - Iekļaujiet arī "Pārbaudiet attēlu", veicot reverso attēlu meklēšanu - pasniedzējs kopā ar klasi sagatavo dažus piemērus, izmantojot dažādus kritērijus infografikā - esošo faktu pārbaudes organizāciju dalīšana (skatīt resursu sarakstu) <p>Grupu darbs: Studenti savās grupās nosaka ziņu kritērijus</p>	<p>Infografika no IFLA https://www.ifla.org/publications/node/11174</p> <p>Pieejams 41 valodā, ieskaitot to valstu valodas, kurās jāveic pilota apmācība (vai arī izmantojiet alternatīvu materiālu)</p> <p>Izdales materiāli vai slaidi ar dažādu ziņu rakstiem, sociālo mediju ierakstiem utt., Kas ir gan informācijas, gan dezinformācijas sajaukums.</p>	2.2 Es zinu, kā izsargāties no draudiem un riskiem sociālajos medijos
Pārtraukums 15 minūtes			
Draudu identificēšana 30 minūtes	<p>Kādi ir daži draudi un riski sociālajos medijos? (Nacionālo mērogu salīdzinājumā ar Individuālo mērogu)</p> <p>Prāta vētra klasē vai grupās par iepriekš minēto jautājumu. Tad dalieties ar klasi. Pasniedzējs var izmantot videoklipus vai slaidus, lai sīkāk izskaidrotu.</p>	Slaidi / video / izdales materiāli	2.3 Es zinu, kā izsargāties no draudiem un riskiem sociālajos medijos
Kā sevi aizsargāt 30 minūtes	<p>Pasniedzējs iziet dažus no attiecināmajiem punktiem dokumentā, kas attiecas uz ieņēmumiem no reklāmas, ziņošanu par dezinformāciju un iespējām</p> <p>Dalībnieki var izveidot plakātu / sarakstu kopā ar klasi vispārīgajās vadlīnijās: aizstāvēt un virzīties uz priekšu (apvienot diskusiju punktus no 2.3. un 2.4.)</p>	<p>Slaidi / video / izdales materiāli</p> <p>ES rīcības plāns un dezinformācijas prakses kodekss ir pieejams tiešsaistē. Pasniedzēji var atlasīt dažus punktus un izskaidrot vienkāršā valodā.</p> <p>Rakstīšanas materiāli</p>	
Izpratnes veicināšana 30 minūtes	<p>Atgriezeniskā saite</p> <p>Saprotiet, ka "viltus ziņas" ir kļuvušas par emocionālu, ar ieročiem apzīmētu terminu, lai grautu un diskreditētu žurnālistiku</p> <p>Kā šajā darbnīcā apgūtās prasmes izmantot ikdienas dzīvē, izdarīt apzinātu izvēli</p>	Slaidi / video / izdales materiāli	2.4 Es zinu ko varu darīt, lai būtu pozitīvs un atbildīgs sociālo mediju lietotājs

Kopā: Vismaz 3,5 stundas

Papildu resursi pasniedzējiem, lai vajadzības gadījumā iepazītos ar tēmu: <https://www.sseriga.edu/sites/default/files/inline-files/News%20Verification%20Guide%20in%20Latvian.pdf>

Tests par viltus ziņām un drošību internet: https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSftNLF83UYH-RTV3Yac_BBZ3PPdyrZj7OEzTNjN2mFRePcAsw/viewform

Tiešsaistes dezinformācijas draudi un riski: <https://www.dzirkstele.lv/vietejas-zinas/dezinformacijas-izaicinajumi-un-riski-166170>

Draudi sociālajos medijos <https://drossinternets.lv/lv/materials/download/ka-atpazit-viltus-kontu-facebook>

Infografiks “Izdomāts vai patiess”: <https://drossinternets.lv/lv/materials/download/izdomats-vai-patiessquestion>

3.modulis: Izprotiet kā sociālie mediji pelna naudu un kāpēc sociālajos medijos plaši izplatīta ir dezinformācija un propaganda

Dalībnieku skaits: 20 personas

Piezīme: Algoritma nodarbību var veikt jauktajā grupā tā, lai tās būtu 5 stundas

Nepieciešamas iepriekšējās zināšanas: Dalībniekiem ir jābūt mediju lietotprasmes iemaņām, lai viņiem būtu bijusi pieredze navigācijā un mijiedarbībā ar plašsaziņas līdzekļiem

Mācību rezultāti:

- 3.1 Es saprotu nepatiesas informācijas ticēšanas sekas (sabiedrībai un sev)
- 3.2 Es saprotu iemeslus, kāpēc dezinformācija tiek publicēta ar nolūku mani maldināt
- 3.3 Es zinu, ka ir dažādas politiskas vai komerciālas intereses, kas mēģina ietekmēt manu uzvedību tiešsaistē
- 3.4 Man ir vispārējs priekšstats par to, kā algoritmi ietekmē to, ko mēs redzam tiešsaistē

Aktivitāte + Ilgums	Apraksts	Ieteiktie resursi un materiāli	Mācību rezultāti
Ievads (10 minūtes)	Atkārtot 1. un 2. moduli un apskatīt mācību rezultātus	Vienkārši slaidi / izdales materiāli / kontrolsaraksti	
Video un diskusija (40 minūtes)	Rāda daudz vieglākā veidā nepatiesas informācijas ticēšanas sekas. Šajā gadījumā viltus restorāns, kas kļuva plaši pazīstams interneta vidē Dalībnieki apraksta, kā viņi jūtas, un dalās savās domās. Kas notiek, kad cilvēki tic nepatiesai informācijai? Ekstrapolēt lielākā mērogā un ārpus "restorāna" nākamajās aktivitātēs	Dators un projektor Kā kļūt par "TripAdvisor" viltotu restorānu Nr. 1 (18 minūtes garš Youtube video) Kas tā par lietu: Žurnālists nolemj savu māju internetā reklamēt kā (The Shed) # 1 restorānu Londonā un (faktiski!) gūst panākumus. Viltus vietne, viltoti sociālo mediju konti ALTERNATĪVE: var aizstāt ar citiem līdzīga rakstura materiāliem, lai iepazīstinātu ar tēmu.	3.1 Es saprotu nepatiesas informācijas ticēšanas sekas (sabiedrībai un sev) Papildjautājums: Kāpēc cilvēki tic nepatiesai informācijai?
Diskusija (30 minūtes) Iepriekšējās aktivitātes pagarinājums	Pasniedzējs, izmantojot citas nepatiesas informācijas formas/piemērus, izvērs diskusiju. Var palūgt studentus pāros pārrunāt dažas sekas, balstoties uz iedomātajiem scenārijiem vai reālās dzīves piemēriem Kādas ir ticības šīm "maldinošajām ziņām" sekas? Parādiet, kā un kāpēc daži cilvēki veido viltus ziņas	Izmantojot datoru un projektoru , dalieties ar studentiem ar pašreizējiem labi zināmiem piemēriem piem. Pizzagate , politiskas intereses ar maldinošu saturu (pāvests Francisks satricina pasauli, atbalsta Donaldu Trampu kā prezidentu), Dezinformācija, naida kurināšana, genocīds	3.1 un 3.2

	Dalībnieki apraksta, kā viņi jūtas, un dalās savās domās. Nosakiet saikni starp emocijām un “dezinformāciju”, lai tās, kas izraisa emocijas, izplatītos ātrāk	https://www.cilvektiesibugids.lv/lv/temas/izteiksmes-briviba-un-plassazinas-lidzekli/izteiksmes-briviba/naida-kurinasana/kas-ir-naida-kurinasana Pasniedzējs izvēlas piemērotus piemērus	
Pārtraukums (10 minūtes)			
Interaktīva aktivitāte / diskusija 1. ieteikums: Pasniedzējs izskaidro spēli un tās mērķus 5 minūtes Spēlējiet spēli 20 minūtes , kam seko 20 minūšu gara diskusijas 2. ieteikums: Pasniedzējs iepazīstina ar vietni un aktivitāti, izvēlies vismaz 2 rakstus atkarībā no klases kolektīva interesēm (15 minūtes) Grupu darbs un diskusija (25 minūtes)	Iemesli, kāpēc cilvēki ievieto viltus ziņas un kā viņi to dara Pēc tam, kad dalībnieki ir spēlējuši spēli, pasniedzēji iziet dažādus aspektus, kā parādīts spēles informācijas lapā. Palūdziet dalībniekiem dalīties savās domās un, ja viņi ir saskārušies ar šāda veida ziņām, apspriediet līdzīgus notikumus apkārtējā pasaulē. Alternatīvā aktivitāte Pasniedzējs parāda vietni vai attiecīgus rakstus. Grupai ir jāapspriež un jāizlemj, kura no tām ir paredzēta, lai ietekmētu cilvēku uzvedību tiešsaistē politisku vai ekonomisku iemeslu dēļ. Grupas ziņos par savu izvēli un apraksta arī piedzīvotās emocijas: šoks, bailes, politiskās pārliecības maiņa utt. Lieciet saprast, ka amati kļūst par vīrusu, jo tie barojas no mūsu emocijām	Spēlē spēli ““Get bad news” /Saņem sliktas ziņas”. Maksimums 20 minūtes ar trenera vadību. Pieejams mobilajā tālrunī Pieejams šādās valodās: čehu, holandiešu, vācu, grieķu, esperanto, poļu, rumāņu, serbu, slovēņu, zviedru, Bosnijas un Moldovas. http://getbadnews.com/wp-content/uploads/2019/03/Bad-News-Game-info-sheet-for-educators-English.pdf Alternatīvā aktivitāte izmantojot vietni ar dezinformācijas piemēriem (http://factitious.augamestudio.com/#/), klase apspriedīs rakstus. Pasniedzēji var arī paši izvēlēties dezinformācijas piemērus, kas redzami sociālajos medijos un ārpus tiem. Video vai Slaidi , lai vajadzības gadījumā paskaidrotu sīkāk	3.2 Es saprotu iemeslus, kāpēc dezinformācija tiek publicēta ar nolūku mani maldināt 3.3 Es zinu, ka ir dažādas politiskas vai komerciālas intereses, kas mēģina ietekmēt manu uzvedību tiešsaistē
Money Trail/Naudas izcelsme 30 minūtes	Pasniedzējs vispirms ilustrē piemēru un strādā kopā ar klasi, lai atrastu ziņojuma / raksta / ziņas finansējuma avotu un izsecinātu patieso mērķi. Pāru vai grupas darbs Dalībnieki mēģina veikt iepriekš minētos uzdevumus Pēc tam dalieties savā atzinumā ar klasi. Dalībnieki var arī dalīties ar visām “slavenām tīmekļa slavenībām vai personībām, kurām viņi seko tiešsaistē, un domāt par saviem ienākumu avotiem (Kritiskā domāšana: ko var iegūt persona, kas ievieto saturu? Kā viņi to dara?)	Pieklūve internetam, personālais dators / planšētdators / tālrunis Pasniedzēji izvelas piemērotu saturu Piem. Instagram ietekmētāji, YouTube lietotāji, reklāmas virzīti	3.3 Es zinu, ka ir dažādas politiskas vai komerciālas intereses, kas mēģina ietekmēt manu uzvedību tiešsaistē

Atgriezeniskā saite 10 minūtes	
--	--

Kopā: vismaz 3.5 stundas

Papildu resursi pasniedzējiem, lai vajadzības gadījumā iepazīstinātu ar tēmu:

Facebook algoritms: <https://kebbeit.lv/facebook-algoritms/>

Gala darbs / vērtēšana

Aktivitāte + Ilgums	Apraksts	Ieteiktie resursi un materiāli	Mācību rezultāti
<p>1.priekšlikums Ģimenes stila spēles šovs</p> <p>2.priekšlikums Kahoot / Learningapps.org viktorīna 1 stunda</p>	<p>Pasniedzējs, kurš rīko spēju šovu, spēlējot pret katru ģimeni izslēgšanas spēli</p> <p>Ģimenes var arī izveidot 1 patiesu ziņu un 1 nepatiesu jaunu ziņu pirms nodarbības un atdot to pasniedzējam, lai tās tiktu iekļautas īpašā spēles šova kārtā. Ļaujiet konkursa dalībniekiem noteikt vai ziņa ir patiesa vai nepatiesa. Kā alternatīva tā var būt daļa no klases aktivitātēm iepriekšējās sesijās.</p> <p>Visi piedalās vienlaicīgi un iegūst rezultātus reāllaikā. Trenēris var iziet divas kārtas atkarībā no klases reakcijas</p>	<p>Projektors, ekrāns, materiāli "Game Show" iestudēšanai</p> <p>Projekts, ekrāns un lietotne ir iepriekš instalēta dalībnieku datorā</p> <p>Izveidojiet Kahoot viktorīnu pirms nodarbības ar testa jautājumiem, lai pārlicinātos, ka visi saprot apgūto. Learningapps.org ir noderīgi arī komentāru iekļaušanai</p>	<p>Novērtējums</p>
<p>Atsauksmes un noslēgums 30 minūtes</p>	<p>Pasniedzējs, kurš vada diskusiju</p>	<p>Anketas izdales materiāli</p>	

Kopā: 90 minūtes

PIELIKUMS A

Gala pārbaudījuma jautājumi

Jautājumi, ko sagatavoja ALL DIGITAL

Mācību rezultāts	Jautājums
<p>1.0 Es varu paskaidrot atšķirību starp informāciju un dezinformāciju</p>	<p>Dezinformācija ir:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Apzināti izveidota un koplietota nepatiesa informācija, lai radītu kaitējumu b. Nepatiesa informācija, kuras mērķis nav radīt kaitējumu c. Neapzināta kļūda d. Informācija, kas nav interesanta
<p>1.1 Varu noteikt maldinošu ziņu veidus</p>	<div data-bbox="533 518 1099 1225" data-label="Image"> </div> <p>1. Pie kāda veida maldinošām ziņām attēls ietilpst?</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Sponsorēts saturs b. Klikšķu ēsma c. Pseidozinātne d. Satīra un mānīšana <p>Resurss: https://www.bbc.com/news/blogs-trending-40801967</p>

1.1 Es varu noteikt maldinošu ziņu veidus

Man Tries to Hug a Wild Lion, You Won't Believe What Happens Next!

EARTH FORM — 1629 COMMENTS

2. Pēc kāda veida maldinošām ziņām attēls ietilpst?

- a. Propaganda
- b. Klikšķu ēsma**
- c. Sponsorēts saturs
- d. Kļūda

3. Kurus no šiem maldinošās informācijas veidiem galvenokārt motivē nauda?

- a. Satīra un mārīšana
- b. Kļūda
- c. Sponsorēts saturs**
- d. Sazvērestības teorija

Jautājumi, ko sagatavoja EAVI

2.1 Es saprotu, kādas sekas ir tam, ka uzskatu par nepatiesu informāciju sabiedrībai un sev

Source: The City Times www.thecitynews123.com

Alternatīva bilde jautājumam

1. Vai attēls ir patiess vai nepatiess? (Tas ir aplami, bet mēs redzēsim, kā studenti reaģē)

Punkts par uzvaru: Kādas ir iespējamās sekas, ticot šim viltotajam attēlam sociālajos medijos individuālam? (nezinot patiesību)

- a) Panika un bailes
- b) Rakstiet uz avotu, lūdzot pārbaudīt.
- c) Uzticieties vairāk sociālajiem medijiem
- d) Nepārgrāmatojiet/nepārsūtiet attēlu

Jautājumi, ko sagatavoja EAVI

2.1 Es saprotu, kādas sekas ir tam, ka uzskatu par nepatiesu informāciju sabiedrībai un sev

2. Punkts par uzvaru jautājumā: Kā notiktu sabiedrība, ja visi noticētu, ka tēls ir reāls?

- a) Uzņēmumi, kas paļaujas uz Facebook, sāks meklēt alternatīvas
- b) Facebook akciju cenas kritīsies
- c) Īdzīgu pakalpojumu pieaugums, mēģinot iegūt jaunus lietotājus
- d) Viss iepriekš minētais

3. Notika Brexit, un šī reklāma bija meli. Tomēr daudzi cilvēki to dalīja un uzskatīja, ka tā ir patiesība.

Punkts par uzvaru jautājumā: Kādas bija sekas, ticot un apmainoties ar nepatiesu informāciju, piemēram, šo viltoto fotoattēlu, sabiedrībai?

- a) negodīgi ietekmēt politiskos procesus
- b) palielināt spiedienu sabiedrībā
- c) mazāk uzticas politiķiem un iestādēm
- d) Viss iepriekš minētais

Jautājumi, ko sagatavoja EOS

<p>2.2 Es saprotu iemeslus, kāpēc tiek publicēta dezinformācija ar nolūku mani maldināt</p>	<p>1. Kāda iemesla dēļ dezinformācija maldina cilvēkus?</p> <ul style="list-style-type: none">a) dezinformācija tika izgudrota kā spiegošanas taktika, lai sakautu ienaidnieku.b) Neinformētība tiek izmantota miera laikā komerciālu iemeslu dēļ pret konkurentiemc) Neinformētība attiecas uz patiesas informācijas traucēšanud) Jebkura dezinformācijas veida iznīcināšana prasa laiku. <p>2. Kā pusaudzis es aizsargāju sevi pret dezinformāciju, rīkojoties šādi:</p> <ul style="list-style-type: none">a) Mani neinteresē dezinformācija. Tas ir pieaugušā jautājums par politikub) Es divreiz pārbaudu informāciju, arī no maniem ietekmētājiem, zvaigznēm un elkiemc) Es esmu malacis! Es izklaidējos ar draugiem par dezinformācijud) Es uzticos un sekoju saviem vienaudžiem.e) Esmu skeptiski noskaņots. Es pat neuzticos Gretas apgalvojumiem par klimata pārmaiņām.f) Es pieprasu savai skolai piedāvāt mediju lietotprasmes nodarbības
---	--

Jautājumi, ko sagatavoja Ventspils Digital Centre

2.3 Es zinu, ka ir dažas politiskas vai komerciālas intereses, kas mēģina ietekmēt manu uzvedību tiešsaistē.

1. Viena no mediju funkcijām sabiedrībā ir ideoloģiskā funkcija. Tas nozīmē:
 - a. sabiedrība saņem pilnīgu visu pārstāvēto grupu ideju atspoguļojumu
 - b. plašsaziņas līdzekļi tiek izmantoti tikai, lai apzināti izplatītu melus
 - c. **idejas var veidot un izplatīt ar plašsaziņas līdzekļu starpniecību**

2. "Virtuālie burbuļi" ir:
 - a. **Interneta kopienas, ko apdzīvo līdzīgi domājoši sociālo tīklu lietotāji, kur cilvēki nesaskaras ar pretēju viedokli**
 - b. Interneta kopienas, ko apdzīvo līdzīgi domājoši sociālo tīklu lietotāji, kur cilvēki saņem vajadzīgo informāciju, netērējot laiku, pats izvēloties informāciju
 - c. Interneta kopienas, kas meklē internetā izziņas nolūkos
 - d. Virtuālie burbuļi attiecas tikai uz profesionālajām kopienām un rada dziļāku izpratni par profesionālo sfēru.

3. Piedalies spēlē, savāc X konfektes un laimē velosipēdu!
 - a. Tā nav produkta reklamēšana
 - b. **Šī ir produkta reklamēšana**
 - c. Tā ir spēle, kas paredzēta, lai iepriecinātu bērnus

<p>2.4 Man ir vispārējs priekšstats par to, kā algoritmi ietekmē to, ko redzam tiešsaistē</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Kāds var būt algoritms informācijas kontekstā? (atzīmējiet visus pareizos teikumus)<ol style="list-style-type: none">a. Lai piedāvātu labāku pieredzi, sērfojot internetāb. Ļaunprātīgi manipulēt ar cilvēkiem, liekot viņiem domāt par nepatiesu informāciju Lai piespiestu cilvēkusc. pirkt noteiktus produktusd. Lai publiskajiem skaitļiem ir lielāka popularitāte 2. Atzīmējiet visas pareizās atbildes. Algoritmi ir pieejami: (atzīmējiet visus pareizos teikumus)<ol style="list-style-type: none">a. sociālie tīklib. satura krātuves, piemēram, YouTubec. valsts preses elektroniskajās lapās (pievienot avīžu piemērus)d. skolēnu mācību grāmatās 3. Atzīmējiet visus nepatiesos apgalvojumus. Algoritmi ...<ol style="list-style-type: none">a. ir izstrādāti personalizētā veidā katrai personai individuālib. neietekmē saturu, ko redzam sociālajos tīklos, piemēram, Facebook vai Twitter vienmēr strādā cilvēka uzraudzībāc. nav neitrāli: tos ietekmē ekonomiskās vai politiskās intereses, un tie nepasargā mūs no problēmām.d. var ietekmēt jūsu lēmumu prasīt hipotēku vai veselības apdrošināšanue. rīkojieties, ņemot vērā katru meklēšanu, "patīk" vai noklikšķiniet, ja izmantojat digitālos rīkus.
---	---

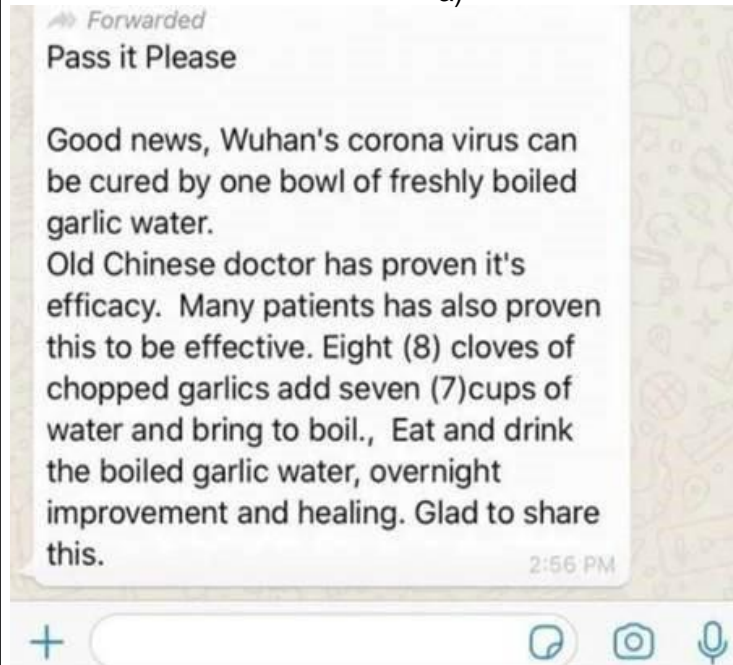
3.1 Es saprotu, kas ir daži ticamu informācijas avotu piemēri

1. Sniedziet dažus ticamu informācijas avotu piemērus.

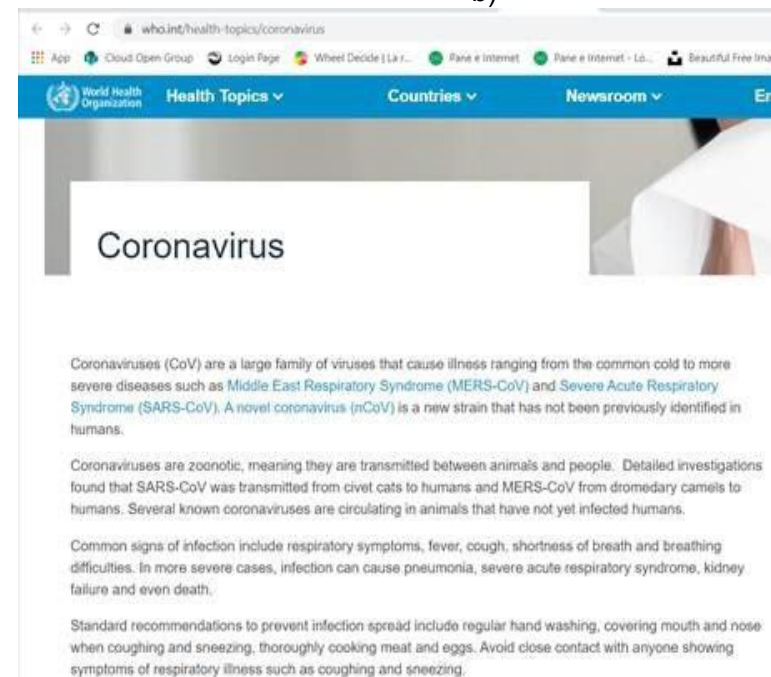
.....

2. Kurš no šiem diviem jaunumiem nāk no uzticama avota?

a)

b)

3. Kurš no šiem avotiem ir uzticams?

- a. Euronews
- b. Forums "Kipari"
- c. National Geographic (Valsts ģeogrāfija)
- d. WhatsApp ķēdes ziņojums

3.2 Es zinu, kā pārbaudīt informāciju un zinu izmaiņas mediju vidē

1. Ko var darīt, lai pārbaudītu, vai informācija ir patiesa vai viltota? (atzīmējiet pareizās atbildes)

- a. **Apgriezta attēlu meklēšana**
- b. **Pārbaudīt publicēšanas datumu**
- c. Pajautājiem savai vecmāmiņai
- d. **Pārbaudiet, vai tekstā nav pieturzīmju, lielo burtu vai drukāto burtu**
- e. Nevajag to pārbaudīt, viss internetā ir patiess
- f. **Pārbaudīt tekstu emocionālo runu**

2. Nosauciet vienu faktu pārbaudes resursu/tīmekļa vietni, kurā varat pārbaudīt, vai ziņa ir vai nav viltota:

.....
(atbilde ir atkarīga no valsts konteksta, Vācijā, piemēram, Hoaxmap)

3. Kurs teikums ir patiess?

- a. Viltus Ziņas ir jauna parādība, interneta izgudrojums
- b. Viltus ziņas ir pastāvējušas pirms interneta un agrāk bijušas daudz bīstamākas nekā tagad
- c. **Viltus Ziņas ir pastāvējušas jau pirms interneta, bet tās ir kļuvušas atbilstošākas, jo ikviens var radīt un izplatīt tos ātri internetā**

Jautājumi, ko sagatavoja CTC Rijeka

3.3 Zinu, kā aizsargāties no draudiem un riskiem sociālajos medijos

1. Vai man ir jāpārsūta fotoattēls, ja kāds sociālajā tīklā man to jautā?

- a) Protams, esam tikušies tiešsaistē un man patīk šī persona
- b) Protams, šī persona man lika par to neuztraukties
- c) Nē. Nekad nav droši nosūtīt fotoattēlu personai, kuru es pazīstu tikai tiešsaistē**
- d) Nē. Varbūt, šis cilvēks mani pazīst no skolas/darba

2. Sociālo tīklu konfidencialitātes iestatījumos mēs varam:

- a) Labot draugu sarakstu
- b) Mainīt iestatījumus par to, kurš var skatīt mūsu ziņas un informāciju**
- c) Mainīt sociālā tīkla izskatu
- d) rediģēt tērzēšanas loga izskatu

3. Kas jums būtu jādara, ja jūs uzklyptu dusmīgai un nepieklājīgai diskusijai vai izliktos par to sociālajā tīklā, kas jūs īpaši satrauc?

- a) Izlasiet diskusiju, pārbaudiet tiešsaistes avotus, vai fakti tiek pieprasīti, un, ja tas patiešām attiecas uz jums, tad mierīgi komentējiet, balstoties uz izpētītiem faktiem**
- b) nekavējoties paņemiet vienu pusi un piedalieties diskusijā.
- c) Ritiniet nekavējoties.
- d) Lasīt diskusiju, bet nekommentēt nekādā veidā.

Jautājumi, ko sagatavoja Global Libraries - Bulgaria Foundation

3.4 Zinu, ko varu darīt, lai būtu pozitīvs un atbildīgs spēlētājs sociālajos medijos

1. Izveidojiet sarakstu ar 2-3 rīkiem, ko var izmantot, lai pārbaudītu informāciju tiešsaistē:

.....

2. Vai ir svarīgi ņemt vērā to, kas mums ir kopīgs, izsūtāms un labs sociālajos medijos? Miniet vienu iemeslu:

.....

3. Ko jūs darītu, lai uzlabotu savu digitālo atbildību sociālajos medijos? Pasvītrojiet savas izvēles.

a. Tas nav tavš pienākums ziņot, kad jūs esat liecinieki kibernaidam

b Neapspriet bezsaistes režīmā par nepiemērotu tiešsaistes uzvedību

c. Padomājiet divreiz, pirms grāmatojat un kopīgojat

d. Esiet konstruktīvs ar saviem komentāriem

e. cits.....

VISPĀRĒJO RESURSU SARAKSTS

Sistematizētie resursi

Šeit ir partneru atrasto resursu izlase. Resursi ir balstīti uz šādām dažādām kategorijām:

1. Materiāls, ko var izmantot mācību sesijās:

1.1. Gadījumu izpēte. Nesenie/pašreizējie dezinformācijas gadījumi (attēli, ziņas, stāsti), kas jāizmanto sesijās

1.2. Spēles (dalībnieki var izklaidēties, spēlējot un atspoguļojot jautājumu)

1.3. Citi

2. Citi mācību materiāli lietošanai starp sesijām

Materiāls, ko var izmantot, lai iepazītos ar tēmu, vai kā pamatinformācija, kas jāizmanto starp sesijām vai kursa sākumā vai beigās. Varētu būt Raksti/video/Podcasti

3. Vispārīgs informācijas materiāls, lai mūs informētu/iedvesmotu

Kursi, grāmatas, runas u.c. Materiāli, lai mūs atjauninātu/informētu par izmantojamām metodēm un rīkiem.

Ventspils Digitālais Centrs

TITLE	ORGANIZATION	CATEGORY	DESCRIPTION	LINK	TARGET	LANGUAGE
Kā atpazīt viltus ziņu	LV portāls	1,3	How to Recognize a Fake Message	https://lvportals.lv/skaidrojumi/290703-ka-atpazit-viltus-zinu-2017	General	Latvian
Domā, pirms dalies! Atpazīt viltus ziņas ir pa spēkam katram	E-klase	3	Think before you part! Recognizing false messages is powerful for everyone	https://www.e-klase.lv/aktualitates/zinas/doma-pirms-dalies-atpazit-viltus-zinas-ir-pa-spekam-katram?id=16458	Teacher, parents	Latvian
Mediju pratība - kā jauniešiem atšķirt īsto informāciju no viltus ziņām	pietiek.com	4	How to tell young people the right information from fake news	https://www.pietiek.com/raksti/viltus_zinas	General	Latvian
KĀ LASOT NETIKT APMĀNĪTAM – 10 PADOMI	Gothe institut	1,3,4	HOW TO NOT READ - 10 TIPS	https://www.goethe.de/ins/lv/lv/kul/sup/kla.html	General	Latvian
Dezinformācija	lsm.lv	1,2,3,4	Disinformation	https://www.lsm.lv/temas/dezinformacija/	General	Latvian
Interneta akadēmija	Interneta akadēmija	1,2	Youtube channel about internet use	https://www.youtube.com/channel/UCNMrfwXD2XKeeQOyfKFCw	General	Latvian

Stiftung Digital Chancen

TITLE	ORGANIZATION	CATEGORY	DESCRIPTION	LINK	TARGET	LANGUAGE
<p>BITTE WAS?! Kontern gegen Fake und Hass</p> <p>PLEASE WHAT?! Countering fake and hate</p>	Landesmedienzentrum Baden-Württemberg Regional Media Centre Baden-Wuerttemberg	1	This is a campaign against hate and fake news online. A creativity award, workshops and social media content is provided. The campaign offers also hands-on learning material for teachers: introduction modules (communication online, online hate and what you can do against it, democratic education), modules (fake new, AI and algorithms, YouTube).	https://bitte-was.de/fuer-lehrkraefte/lehmaterial-und-downloads/informationskompetenz	Teachers/Students	German
<p>Fakt oder Fake: Wie man Falschmeldungen im Internet entlarven kann</p> <p>Fact or Fake: How to Expose False Reports on the Internet</p>	klicksafe.de	1, 2 & 3	The website klicksafe.de informs about fake news, hoaxes and social bots with short texts and many links. It provides a good overview of the topic and gives advice on how to spot fake news. Klicksafe also provides a media pedagogical brochure with informational texts, instructions for lessons and practical worksheets. Furthermore, they have developed a quiz about fake news where you can test your newly gained knowledge about the topic!	<p>Website: https://www.klicksafe.de/themen/problematische-inhalte/fake-news/</p> <p>Brochure: https://www.klicksafe.de/service/schule-und-unterricht/klicksafe-to-go/</p> <p>Quiz: https://www.klicksafe.de/typo3conf/ext/quiz_maker/Resources/Public/game/?path=https://www.klicksafe.de/%3FeID%3DquizJson%26uid%3D6%E2%80%8B</p>	Teachers/Students	German
MIMIKAMA - Zuerst denken - dann klicken MIMIKAMA - Think first - click then	MIMIKAMA - association	1	Identifies and publishes fake news with fact check. The website publishes also the research and possible reasons for the fake news.	https://www.mimikama.at/	General	German
Fakefilter	Bundeszentrale für politische Bildung (bpb)	1, 2	A webvideo project of the German Federal Agency for Civic Education together with youtuber Phillip Betz alias MrTrashpack about fake news. Practical tips and tools to uncover fake news are presented in short videos	http://fakefilter.de/	Teachers/students	German
so geht MEDIEN	ARD, ZDF & Deutschlandradio	1, 2, 3 & 4	A project of ARD, ZDF & Deutschlandradio (German public broadcasting corporations), that provides many entertaining but very instructive explanatory videos, a fake news quiz, useful links, tutorials, worksheets but also lessons and training units for teachers on the subject of "recognising fake news on the internet"	https://www.br.de/sogehmedien/stimmt-das/luegen-erkennen/unterrichtsmaterial-unwahrheiten-luegen-erkennen-stundenablauf-100.html	Teachers/students/General	German

Fundatia EOS – Educating for an Open Society

TITLE	ORGANIZATION	CATEGORY	DESCRIPTION	LINK	TARGET	LANGUAGE
Documentary	Recorder.ro	1.1; 2.4	Explanatory documentary on how the fake news and clickbait industry in Romania works, during the Coronavirus pandemic; Explanation about how algorithms works	https://recorder.ro/jurnalismul-in-vremuri-de-crizacum-functioneaza-industria-de-fake-news-si-clickbait-din-romania/	General	Romanian
About Romanian Vloggers and their commercial benefit	Youtube, Social blade	2.3	Social blade is a youtube feature	http://socialblade.com/youtube		
"What's an algorithm?"	TEDEd	2.4	Explanatory video for youngsters about algorithm	https://www.youtube.com/watch?v=6hfOvs8pY1k	Teenagers	English, Romanian subtitles
Selly Supreme	www.dor.ro publisher	2.3	The story of most popular teenager vlogger and singer in Romania. 2M+ fans on Youtube. Famous since he was 11. In 2019 he turned 18.	https://www.dor.ro/selly-supreme/?gclid=EAlalQobChMIg8mpp6DS6QIVwoGyCh2aOwpCEAAYASAAEgJmyPD_BwE	Teenagers	Romanian
Operation InfeKtion: How Russia Perfected the Art of War NYT Opinion	NYT	3.4	Video documentary about the Operation InfeKtion, launched by Russian propaganda against US, in the 70th.	https://www.youtube.com/watch?v=tR_6dibpDfo&list=PL4CGYNsoW2iD7QKVp9U-TffXSYtWB0zLo&index=5&t=0s&fbclid=IwAR280L7IBRCujH0nDVecwOqnBHZgnM2Ye21Dm9y8ffnWysmPLVrxTZzAj2E	General	English, Romanian Subtitles

Centre of Technical Culture Rijeka

TITLE	ORGANIZATION	CATEGORY	DESCRIPTION	LINK	TARGET	LANGUAGE
Fake restaurant	Vice	1.1	Video about how people are affected by fake news	https://www.youtube.com/watch?v=bqPARIKHbN8	Youth and Adult	English
Bad news game	DROG	1.2	Game in which one creates fake news and spreads it via social networks - great to see how these things are actually done	https://getbadnews.com/#intro	Youth and Adult	Various languages
How to evaluate online sources	Croatian agency for electronic media and UNICEF	2	Guide on how to evaluate online sources	https://www.medijskapismenost.hr/kako-kriticki-vrednovati-izvore-na-internetu/	Youth	Croatian
How to spot false information and fake news	Croatian agency for electronic media and UNICEF	1.1	Student handbook for media literacy - a lot of practical exercises and examples	https://www.medijskapismenost.hr/wp-content/uploads/2018/04/lazne-vijesti.pdf	Youth	Croatian
Navigating Digital Information	Crash Course	1.3, 3	Video course about digital information and fake news	https://www.youtube.com/watch?v=L4aNmdL3Hr0&list=PL8dPuuaLjXtN07XYqqWSKpPrtNDiCHTzU	Youth and Adult	English

COLECTIC, SCCL

TITLE	ORGANIZATION	CATEGORY	DESCRIPTION	LINK	TARGET	LANGUAGE
Several sources	Several	1.1	Webpage that help you to to identify fakenews in mass media	https://maldita.es/malditobulo/ (ES)	Youth	Spanish
¿Qué hacemos con tanta noticia falsa en Internet? - Animacion	Magic Markers	1	Video about fake news and disinformation	https://www.youtube.com/watch?v=RoBaPsoHNAME	Youth	Spanish
La razón por la que aparecen las FAKE NEWS. Santiago Cosme.	Santiago cosme	1	Video about fake news and disinformation	https://www.youtube.com/watch?v=5H6Ec849yRM	Youth	Spanish
Algoritmos que detectan bulos y noticias falsas	portalcienyaficcion	1	Video about algorithms	https://www.youtube.com/watch?v=Qdgj6XRNvFI	Youth	Spanish
¿Cómo no caer en las trampas de la desinformación?	Centro Gabo	1	Video about fake news and disinformation	https://www.youtube.com/watch?v=g7aIP-QdHzI	Youth	Spanish
La larga historia de las noticias falsas	El Pais	1.3 Other	The long history of fake news. The political use of lies began long before social networks, the construction of other realities has been a constant since ancient Greece	https://elpais.com/cultura/2018/06/08/actualidad/1528467298_389944.html	Youth	Spanish
Campanya CAC durant el confinament COVID. Fake news 1	Consell de l'Audiovisual de Catalunya	1	Video of a campaign against disinformation during COVID19	https://www.youtube.com/watch?time_continue=5&v=dyEnpxxbwE4&feature=emb_title	Youth and Adult	Catalan
L'autoverificador: com identificar informacions falses	media.cat/	1	The self-tester: how to identify false information	https://www.media.cat/2020/03/13/autoverificador-identificar-informacions-falses/	Youth and Adult	Catalan
Guerra al Fake	Nuria Segura Insa, freelance journalist		Multimedia report on disinformation. It gathers sources of information in various formats, includes expert opinions and suggestions. It is a very suitable document to understand the subject.	https://nuriasegurainsa.atavist.com/guerra-al-fake	Youth and Adult	Spanish

EUROPEAN ASSOCIATION FOR VIEWERS INTERESTS

TITLE	ORGANIZATION	CATEGORY	DESCRIPTION	LINK	TARGET	NOTES
Lessons for Media Literacy	Medialab	All	Short list of curriculum lessons includes resources created at the Media Education Lab plus other great lessons that are aligned with the theory and practice of media literacy and the pedagogies they value.	https://mediaedlab.com/2018/05/06/lessons-for-media-literacy/	All	English
Teaching media literacy in Europe: evidence of effective school practices in primary and secondary education, Analytical Report	Prepared by NESET for the Commission	3	90-page document on practices, approaches and methodologies	https://nesetweb.eu/wp-content/uploads/2019/06/AR2_Full_Report_With_identifiers_Teaching-Media-Literacy.pdf		English
EUvsDisinfo	European External Action Service's East StratCom Task Force	1.1, 2	Using data analysis and media monitoring services in 15 languages, EuvsDisinfo identifies, compiles, and exposes disinformation cases originating in pro-Kremlin media that are spread across the EU and Eastern Partnership countries. Database, articles and analyses about new development in disinformation methods and practice.	https://euvsdisinfo.eu/	All	English, Russian and German

ADDITIONAL FACTCHECKING WEBSITES

LINK	NOTES
https://www.bufale.net	Italian
https://www.miniver.org	Spanish
https://fullfact.org	UK-based

LINK	NOTES
https://www.politifact.com	US-based
https://faktograf.hr	Croatian

OPEN GROUP SOC. COOP.

TITLE	ORGANIZATION	CATEGORY	DESCRIPTION	LINK	TARGET	LANGUAGE
#BASTABUFALE	MIUR	1	MIUR campaign carries out "a decalogue against hoax, a toolbox to allow girls and boys to defend themselves against fake news circulating on web". Within the GENERAZIONICONNESSE project	https://www.miur.gov.it/web/guest/-/scuola-boldrini-e-fedeli-presentano-decalogo-anti-bufale-il-progetto-riguardera-4-2-milioni-di-ragazzi	Youth	Italian
Abc digitale/Coliblite	Open Group	1	Digital education project, focus on fake news, videos and materials	https://vimeo.com/310531555/795ea5c73f	Youth	Italian
Butac - bufale un tanto al chilo	butac	3	Website that collects tips and articles on fake news	https://www.butac.it/	General	Italian
Fred Fact non si fa fregare dale bufale	Aos Fatos	1	Comics focused on fake news and fact checking, available in 7 languages	https://factcheckingday.com/articles/24/this-cartoon-has-7-tips-for-fact-checking-online-information	Youth	7 languages
Covid-19 attenti alle Bufale	Ministry of Health, Italy	2	Collection of fake news about COVID-19 circulating on the web and social media. It's a useful guide to dispel false myths and provide a simple explanation based on scientifically proven data	http://www.salute.gov.it	Youth and Adults	Italian

ALL DIGITAL AISBL

TITLE	ORGANIZATION	CATEGORY	DESCRIPTION	LINK	TARGET	LANGUAGE
Lie Detectors	Lie detectors	1, 2, 4	A project and a 90-minute training programme bringing journalists to schools to carry out classes on fake news and disinformation	https://lie-detectors.org	Students 10-15 year old	English, French and German
UNBIAS AWARENESS CARDS	UNBIAS research team	1, 2, 4	A research project which created awareness cards and facilitator booklet on Algorithms	https://unbias.wp.horizon.ac.uk	All age groups	English
BBC article on fake news and false memories	BBC	2, 3	News article	https://www.bbc.com/news/technology-49435387	All age groups but mostly adults	English
Webwise.ie	Webwise	1, 2, 3, 4	Irish website with various resources on media literacy	https://www.webwise.ie/teachers/what-is-fake-news/	Youth	English
Fake news and the spread of misinformation: A research roundup	Journalistsresource.org	2, 3	A list of research articles on fake news	https://journalistsresource.org/studies/society/inter-net/fake-news-conspiracy-theories-journalism-research/	Adults	English

Global Libraries – Bulgaria Foundation

TITLE	ORGANIZATION	CATEGORY	DESCRIPTION	LINK	TARGET	LANGUAGE
Gramoten.li	Media Literacy Coalition	1.2, 3	Different resources developing basic digital-media literacy from elementary education to completion of secondary education	http://gramoten.li	Schools in Bulgaria	Bulgarian
Disinformation and fake news	SafeNet - National Center for Safe Internet	2, 3	Develops methodologies and manuals for children, young people, parents and teachers in order to raise awareness of the dangers of using information and communication technologies	https://www.safenet.bg/bg/risks/317-dezinformaciya-i-falshivi-novini	Children	Bulgarian
Fake News: Check	NOVA TV	1.1	Fake news checking	https://nova.bg/proveri	All	Bulgarian
Fact check	mediapool.bg	1.1, 2	True or not platform	https://www.mediapool.bg/vyarno-ili-ne-cat74.html	All	Bulgarian
Fact check	StopFake	1.1, 2	Fact checking site	https://www.stopfake.org/bg/	All	Bulgarian